

TUTORIAL 2

Grans magnituds de l'Ajut català

L'anàlisi de l'Ajut català és un afer complex. Ho és especialment perquè s'encaixa en el que es coneix com a cooperació descentralitzada; una modalitat pròpia de l'Estat espanyol en que una part destacable de l'Ajut es gestiona des d'institucions subestatals, com ara les autonomies, les províncies, els municipis o les universitats. L'any 2012, la proporció de l'Ajut descentralitzat va fregar el 15%, una xifra gens menyspreable si es compara a la d'altres països del món. En qualsevol cas, i pel que aquí ens atén, podríem considerar que Catalunya duu a terme cooperació des d'almenys quatre vies diferents: l'Administració General de l'Estat, que es finança en part d'impostos catalans; la Generalitat, que ha dut a terme accions de cooperació des de fa més de tres dècades; les entitats locals, que cooperen per valors no gens menyspreables; i per últim les universitats, que es nodreixen de fons conjunts però desenvolupen els seus propis projectes de cooperació. Atenent a la complexitat de calcular quina proporció de l'Ajut estatal es finança amb l'aportació catalana, a la Realitat de l'Ajut ens limitem a analitzar la cooperació realitzada per les tres darreres institucions (s'entén, la Generalitat, les entitats locals i les universitats).

La complexa naturalesa institucional de Catalunya en dificulta òbviament la comparació a la resta de donants del Comitè d'Ajut al Desenvolupament: no en podem comparar amb condicions el volum d'AOD net o la taxa d'esforç, doncs el nostre territori ni és ni actua com a estat per si mateix (amb les implicacions que això té en la gestió dels recursos propis). Atenent a la doble singularitat del model descentralitzat espanyol i de la pròpia Catalunya, en aquest projecte en tractem la seva cooperació com un model complex, incardinat en aquesta singularitat i essent difícilment comparable en matèria de xifres a la resta de països del món.

En el tractament de les grans xifres de l'Ajut, generalment en destaquen dues magnituds:

- a) **El volum d'AOD net** .- Mesura el conjunt de fluxos monetaris amb origen en institucions públiques d'un país donant i amb destí cap a un país soci i/o organisme multilateral de desenvolupament, i que té com a objectiu promoure'n el desenvolupament i el benestar social i econòmic. Aquesta magnitud mesura per tant la generositat d'un país en termes absoluts, i no relatius, pel que és necessari comparar-ho a indicadors com ara el volum total de la seva renda (veure a sota).

- b) **La Taxa d'esforç (% AOD/RNB)** .- A diferència de la magnitud anterior, aquesta sí que és una mesura relativa, ja que resulta de dividir el volum d'AOD Net entre la renda nacional bruta (RNB) del país donant. La RNB és una magnitud macroeconòmica que mesura la mida de l'economia d'un país des del punt de vista de les rendes generades pel conjunt dels factors de producció residents en aquest país. Val a dir que aquesta és la referència que fa servir el Comitè

d'Ajuda al Desenvolupament (CAD) de l'OCDE per comparar l'esforç que fan els diferents donants.

Els abocaments de l'ACCD ens permeten incidir en altres factors pressupostaris que il·lustren la complexitat de l'Ajut en el cas català. Entre aquests factors s'hi troben, per exemple, la durada dels projectes finançats. Així, als abocaments de l'Agència hi trobem tant convocatòries anuals (de no més d'un any), com plurianuals (d'entre dos i sis anys a l'abocament del 2014). Per bé que fins ara havien predominat les convocatòries anuals, el cert és que cada cop més es tendeix cap als projectes de més d'un any, conscients que el desenvolupament es basa en processos de llarga durada. L'acumulació de romanents de projectes plurianuals no obstant, pot fer ballar les xifres entre anys, així com limitar la capacitat d'acció dels actors en períodes de contracció pressupostària (com ha passat en els primers anys de la crisi). La utilització de bases de dades no originals en el cas de les entitats locals i les universitats pot explicar certes desviacions entre els seus comptes i els del MAEC per la qüestió dels romanents.